

בש"פ 5026/14 - רוני מירילאשוילי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5026/14

לפני: כבוד השופט א' רובינשטיין

העורר: רוני מירילאשוילי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית משפט המחוזי בבאר שבע (השופט אבו טהה) במ"ת 32960-05-14 מיום 14.7.14

תאריך הישיבה: כ"ו בתמוז התשע"ד (24.07.14)

בשם העורר: עו"ד משה יוחאי

בשם המשיבה: עו"ד נילי פינקלשטיין

החלטה

א. ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט אבו טהה) במ"ת 32960-05-14 מיום 14.7.14, בגדרה הורה בית המשפט על מעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. עניינה של הפרשה הימורים בלתי חוקיים ובצידם סחיטה באיומים.

רקע והליכים קודמים

ב. ביום 19.5.14 הוגש נגד העורר ושלושה אחרים כתב אישום המייחס לעורר, בחמישה אישומים נפרדים, את העבירות הבאות: קשירת קשר לעוון, שתי עבירות לפי סעיף 499(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן החוק); ארגון משחקים אסורים, עבירות רבות לפי סעיף 225 לחוק; החזקה וניהול מקום משחקים אסורים, עבירות רבות לפי סעיף 228 רישא לחוק; הלבנת הון, עבירות רבות לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000; מרמה ותחבולה, עבירות רבות לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]; מרמה ותחבולה, עבירות רבות לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ה-1975; סחיטה בכוח, עבירה לפי סעיף 427(א) רישא לחוק; סחיטה באיומים, עבירה לפי סעיף 428 לחוק; מעשה פזיזות ורשלנות, עבירה לפי סעיף 338(א)(1) לחוק; נהיגה בפסילה וללא רישיון הריגה, סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (פקודת התעבורה).

ג. על פי המתואר בחלקו הכללי של כתב האישום, יצחק אבבה (להלן נאשם 2), העורר ופלוני עד המדינה היו שותפים עסקיים בעסק של ניהול והחזקת דירות הימורים. בתחילת שנת 2012 פנה העורר לעד המדינה, אשר הפעיל בשעתו דירת הימורים, ודרש ממנו להיות שותף ברווחי דירת ההימורים. העורר הודיע לעד המדינה כי אם יסרב, ימנע ממנו העורר את שירותיו של אדם נוסף שתפקידו להביא מהמרים. בעקבות זאת הפעילו העורר, עד המדינה וכן שניים נוספים את דירת ההימורים. לאחר זמן מה צורף לכך גם נאשם 2, והעורר, נאשם 2 ועד המדינה (להלן השלושה) הפכו לשותפים עסקיים שונים בדירת ההימורים; זו פעלה ברציפות לפחות שנה. בתוך כך ביצעו השלושה עבירות מס והלבנת הון, הנוגעות לרווחים שהפיקו מפעילותם הבלתי חוקית, וכן הפעילו סנקציות אלימות נגד חייבים כדי לגבות את חובות ההימורים. בנוסף לשלושה, היו שניים נוספים (להלן נאשם 3 ונאשם 4) שותפיהם העסקיים של העורר ונאשם 2 בהפעלת דירת הימורים נוספת למשך 3 שנים לערך.

ד. כאמור, במסגרת כתב האישום מיוחסים לעורר חמישה אישומים. באישומים 1-2 מיוחסות לעורר עבירות הנוגעות לעצם הפעלת דירת ההימורים, ובאישומים 3-4 מיוחסות לעורר עבירות בעלות אופי כלכלי (מס, הלבנת הון ועוד) שבוצעו כחלק מהפעלת דירות ההימורים; העורר אינו חולק על קיומן של ראיות לכאורה באישומים אלה. אשר לאישום החמישי, על פי המתואר, בסוף חודש אוקטובר 2013 או בסמוך לכך, עצר העורר, מלווה בנאשם 2 וכן באדם נוסף - שלום עזרא - את רכבו אל מול אדם שהיה חייב לעורר 700 ₪ (להלן ג"ג) כתוצאה מהימורים. העורר יצא מרכבו, הכה את ג"ג בפניו בחזקה, וזאת כיון שלא שילם לעורר את חובו. כאשר חברתו של ג"ג הבחינה בנעשה ורצה למקום, חדל העורר ממעשיו וברח מהמקום בנסיעה שהיה בה כדי לסכן חיי אדם, ואף עלה עם גלגלי הרכב על רגליו של ג"ג. כחודשיים לאחר מכן עבר העורר עם רכבו ליד ג"ג והורה לו לעלות לרכבו; כאשר האחרון סירב, שאל אותו העורר לגבי הכסף ואיים עליו שיפגע בו אם לא ישלם. בשני האירועים הללו נהג העורר ללא רישיון בתוקף.

ה. בימים 26.6.14 ו-7.7.14 התקיימו דיונים בבית המשפט המחוזי לעניין מעצרו של העורר ונאשם 2 עד תום ההליכים המשפטיים נגדם, וביום 14.7.14 ניתנה החלטת בית המשפט בעניינם. העורר ונאשם 2 לא חלקו - כאמור - על קיום ראיות לכאורה באישומים 1-4. אשר לאישום החמישי קבע בית המשפט, כי נוכח חומר הראיות שהוצג בפניו קיימות ראיות המוכיחות לכאורה את אשמת העורר ונאשם 2. בית המשפט ציין לעניין זה, בין היתר, את הראיות הבאות: תמלול שיחה בין ג"ג לעד המדינה, בה אמר עד המדינה על העורר כי הוא "הרים ידיים על 700 שקל", וכן אמר עד המדינה לג"ג: "שמעתי גם נדרסת אותו יום", ואילו ג"ג השיב: "כן הוא עלה עלי עם הגלגל"; תשאול מוקלט שנערך לג"ג בו תיאר את המקרה שאירע לפי כתב האישום (אף שבהודעות גלויות הכחיש

את האמור); הודעת ראש מחלקת חקירות מודיעין, שמסר כי פגש את ג"ג באירוע משפחתי שם סיפר לו כי העורר ושניים נוספים הכו אותו בגלל כספים שהוא חייב בשוק האפור; הודעת חברתו של ג"ג, התומכת במתואר בכתב האישום; ושיחת טלפון שהוקלטה בין ג"ג לעורר מיום 13.8.13, בה נשמע העורר אומר לג"ג כן: "אני מציע לך לעזוב את קריית עקרון לתמיד... יא חתיכת אפס שכמוך... ממחר בבוקר אתה תתחיל לחפש אותי לא אני יתחיל לחפש אותך".

1. בית המשפט המחוזי דחה את טענת העורר, לפיה הודעת שלום עזרא סותרת את גרסתו של המתלונן ושל חברתו באופן משמעותי, המחליש את הראיות לכאורה נגד העורר. נקבע, כי אין בסתירה זו כדי לפגוע באופן ממשי בתשתית הראייתית הלכאורית נגד העורר, וככל שירצה יוכל להעלות טענות אלה בהליך העיקרי לעניין הרשעתו. עוד צוין, כי שתיקת העורר בחקירתו, כמו גם שתיקת נאשם 2 בחקירתו, מחזקת את התשתית הראייתית הלכאורית נגדם. לעניין עילת המעצר צוין, כי הצדדים לא חלקו על כך שזאן קיימת בהינתן אופי העבירות ונסיבות ביצוען. אשר לחלופת מעצר נקבע, כי נוכח עברו הפלילי המכביד של העורר, הכולל עונשי מאסר בפועל וכן עונש מאסר על תנאי בר הפעלה, וכן נוכח תפקידו האקטיבי בביצוע העבירות, אין מקום לשקול חלופת מעצר בעניינו.

2. אשר לטענת העורר ונאשם 2 בדבר אפליה בינם לבין נאשמים 3-4 ששחררו למעצר בית בהסכמת המשיבה נקבע, כי שתי נקודות מרכזיות מבדילות בין עניינם של העורר ונאשם 2 לעניינם של נאשמים 3-4: הראשון, לעורר ולנאשם 2 מיוחסות עבירות אלימות, מה שאין בו לנאשמים 3-4. השני, עולה מכתב האישום כי העורר ונאשם 2 היו הרוח החיה מאחורי ביצוע העבירות, וכן נמשכו העבירות תקופה ממושכת יותר מאשר אלה של נאשמים 3-4. על כן, אין לגזור גזירה שוה מעניינם של נאשמים 3-4 לעניין העורר ונאשם 2. מכל הסיבות הללו, קבע בית משפט כי יש לעצור את העורר ונאשם 2 עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

הערר והדין

ח. מתחילה הוגש הערר גם בנושא הראיות לכאורה לעניין האישום החמישי. אך בפתח הדיון בערר הודיע הסניגור כי לא יטען בנושא הראיות ויקבל עליו את הכרעת בית המשפט קמא, ויתמקד בנושא החלופה.

ט. אשר לחלופת מעצר נטען, כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שהורה על מעצרו של העורר מבלי לבחון חלופות מעצר; כך, כיון שעברו הפלילי של העורר כולל עבירות שבוצעו ברובן לפני שנים רבות, למעט עבירת החזקת סכין משנת 2009, ואין בכך כדי להעיד כי מסוכנותו אינה ניתנת להפגה באמצעות חלופת מעצר. בנוסף נטען, כי בית המשפט לא ייחס משקל לזמן הרב שעבר - כשמונה חודשים - בין מועד ביצוע העבירה לכאורה לבין מועד המעצר, וגם בכך יש להטות את הכף לעבר שחרור העורר לחלופת מעצר. לבסוף נטען, כי בית המשפט לא נתן דעתו לאפליה שבין העורר לבין נאשמים 3-4, אשר שוחררו לחלופת מעצר עם אפשרות יציאה לעבודה; זאת, אף שההבדל בין העבירות המיוחסות להם ולעורר אינו כה משמעותי.

י. בדיון טען הסניגור, כי גם בעבירות סחיטה באיומים שוחררו נאשמים לחלופה, על פי פסיקה שהוגשה; העורר השתחרר לאחרונה ממאסר ב-2003 ורוב עבירותיו מקדמת דנא; ובאשר לעבירה הנוכחית אין מדובר באלימות חמורה, וזו אירעה שמונה חודשים לפי מעצר העורר. נתבקש תסקיר.

יא. באת כוח המדינה ציינה כי העבירות המיוחסות למשיב 1 נמשכו שנים אחדות וקיימו מערך הימורים הנוגע לרבים, וישנו פוטנציאל של שיבוש כלפי עדים רבים, כמו בעלי הדירות שבהן התנהלו ההימורים.

הכרעה

יב. אודה כי התלבטתי בעניין הזמנת תסקיר, מתוך מצוות המחוקק לשלוח למעצר באחורי סורג ובריח רק בהיעדר חלופה שפגיעתה בחרות פחותה (סעיף 21(ב)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), תשנ"ו-1996. בעבירת הסחיטה באיומים, בשל הפוטנציאל שבה להטלת אימה, כגון על עדים (עילות המסוכנות והשיבוש) הנטיה היא למעצר מאחורי סורג ובריח. בא כוחו המלומד של העורר הפנה אמנם לפסיקה (בש"פ 1764/06 מדינת ישראל נ' אבוחצירה (2006); בש"פ 4272/12 מדינת ישראל נ' זזה (2012); ובש"פ 4803/12 ענו נ' מדינת ישראל (2012) - מקרים, בהם שוחררו לחלופה מי שהאשמו, בין השאר, בסחיטה באיומים. ישנה כמובן גם פסיקה אחרת; ובעניין אבוחצירה נזדמן לי לומר (פסקה ה(8)) "כבנושאים אחרים, השאלה היא איזונים. לא יהיה מי שיחלוק על הפן החמור, במובן של תקינות חברתית, של גביית חובות בדרך סחטנית ומאימת לכאורה; אך מצוות המחוקק היא לבדוק האם ניתן להפיג, בנסיבות ספציפיות של תיק פלוני, את המסוכנות הטבעה על-ידי אמצעים חלופיים". וכמובן, בין השאר יש כמובן להתחשב - מעבר לסחיטה באיומים ולאופיה (אם אלימה היא אם לאו) גם בעבירות האחרות בהן מדובר, בעילות המעצר הרלבנטיות השונות וברקעו של הנאשם. האינדיקציות לאפשרות שחרור בנידון דידן אינן מעודדות כל עיקר, וניתן בהחלט להבין את בית המשפט המחוזי. על פני הדברים, גם אם חדל העורר מספר שנים מעבירות על פי הרישום הפלילי (ונלכד בכל זאת בעבירת החזקת סכין או אגרופן למטרה לא כשרה, ומאסר על תנאי בעניין זה תלוי ועומד) - השילוב בין עברו הפלילי ובין המסכת הנוכחית אינו מבשר טובות גם בתחום המעצרים; אפשרויות השיבוש מכרסמות באמון האפשרי, שלא לדבר על המסוכנות מעצם האלימות שבאישום, וגם על השתיקה. חרף כל אלה, החלטתי, בהתלבטות רבה מאוד, להזמין תסקיר. הטעם הוא כדי שתהא לבית המשפט תמונה מלאה של העורר, כדי להכריע סופית אם יש מקום לשקול חלופה, אף אם הסיכוי אינו עצום ורב. אכן לעתים גם הזמנת תסקיר אינה במקומה נוכח הנסיבות של העושה והמעשה (ראו לאחרונה בש"פ 5001/14 שפרנוביץ נ' מדינת ישראל (24.7.14)) אך במקרה דנא עדיין סבורני כי ראוי שתהיה תמונה כוללת, עם כל הספקות הקשים. התסקיר יונח לפני בית המשפט המחוזי בתוך 21 יום (ימי פגרה במניין), ובית המשפט יחליט לפי שיקול דעתו ומיטב שיפוטו, בלא שאטע מסמרות.

ניתנה היום, כ"ט בתמוז התשע"ד (27.7.2014).

ש פ ט